

⁷Om änglarna säger han: Han gör sina änglar till vindar och sina tjänare till eldslågor. ⁸Men om Sonen säger han: Gud, din tron står i evigheters evighet, och rättens spira är ditt rikets spira. ⁹Du älskar rättfärdighet och hatar orättfärdighet. Därför, Gud, har din Gud smort dig med glädjens olja mer än dina medbröder. ¹⁰Och: Du, Herre, har i begynnelsen lagt jordens grund, och himlarna är dina händers verk. ¹¹De skall gå under, men du förblir. De skall alla nötas ut som en klädnad. ¹²Som en mantel skall du rulla ihop dem, och som en klädnad skall de bytas ut. Men du är densamme, och dina år har inget slut. ¹³Till vilken av änglarna har han någonsin sagt: Sätt dig på min högra sida, tills jag har lagt dina fiender som en fotpall under dina fötter. ¹⁴Är inte änglarna andar i helig tjänst, utsända för att tjäna dem som skall ärva frälsningen? (Hebreerbrevet 1:7-14)

Bön: Vår nådige Fader, tack att du talar till oss genom ordet och predikan! Amen.

Inledning

Med Guds Sons blod dyrt återlösta vänner, bröder och systrar i Kristus Jesus!

Nuförtiden är det svårare att använda det argumentet som tidigare verkade så ”förnuftigt”, nämligen att jag tror inte om jag inte ser. Tror du att jag kan få en människa att springa på andra sidan av jorden om jag skulle sitta i en båt i Råneälven? Nej, det är ju omöjligt skulle man ha kunnat säga några år sedan. Idag är det svårare att förneka detta. Nästan alla av oss har en mobiltelefon. Jag kan ju ta den från fickan, klicka på några knappar och det ringer i USA eller Kina. Där finns någon som springer för att svara... Tekniken har utvecklats och alla måste erkänna att det finns även en osynlig verklighet i denna skapade värld. Det skulle vara oförnuftigt att förneka detta. Om vi skulle flyttas med en tidsmaskin några hundra år bakåt i tiden skulle vi kunna bli brända på bålerna som häxor eller trollkarlar bara för att vi talat med varandra via mobiltelefonen. Det skulle vara svårt att förklara att det inte är svartkonst utan teknik. Idag vet vi mer om naturen och tekniken än de som levde tidigare. Det att vi inte vet, förstår eller ser allt behöver inte i sig själv betyda att det inte skulle finnas något som vi inte ser eller förstår.

Idag firar vi den helige Mikael's dag. Luther rensade bort många helgdagar som den romersk-katolska kyrkan hade hittat på. Bland dessa osunda helgdagar fanns många som ledde människor att tillbe helgonen och änglarna. De helgdagar som var uppbyggliga och goda behölls i den evangelisk-lutherska kyrkan. Om den helige Mikael's dag skriver Luther, att för de kära änglarnas ”*skull behåller vi även S:t Mikael's fest och vill att den skall firas, dock inte enbart för den ende S:t Mikael's skull utan till ära för hela änglaskaran. Och detta därför att det hos de kristna bör och måste förbli ett rätt förstånd och kunskap om de kära änglarna. Dessutom är det även mycket nyttigt och trösterikt för oss att känna deras ämbete och väsende samt veta vad vi bör tänka om dem.*”¹

Överskrift för dagens predikan heter: **”Vad är änglarna och vad gör de?”** I predikans första del hör vi, att **”1. Gud skapade änglarna”** och i den andra delen, att **”2. Änglarna tjänar Gud och Hans Kyrka”**.

¹ Martin Luther. Doktor Martin Luthers Kyrkopostilla : Förklaringar över de årliga sön- och högtidsdagarnas evangelier : Andra delen eller Sommaravdelningen. Skellefteå: Artos bokförlag, 1987. Sidan 477.

1. Gud skapade änglarna

När vi nu ska börja tala om änglarna och deras existens så skulle vi kunna – för att underlätta våra tankar – dela allt det som finns under tre kategorier. Den första kategorin skulle kunna innefatta Gud och allt som inte är skapat – och det finns ju bara en enda som inte är skapad och det är Gud själv. I den andra kategorin skulle vi kunna placera den andliga världen, himmelen och änglarna. Den tredje kategorin skulle då innefatta vårt universum, den så kallade synliga världen, även om det finns mycket som vi inte ser med våra ögon även i denna ”synliga” värld, som till exempel radiovågor, atomer och så vidare.

I Hebreerbrevet jämför brevet författare Jesus Kristus med många saker och kommer alltid till den slutsatsen att Jesus är bättre än något annat. Jesus är större och bättre än allt annat. I vår text jämför han Guds Son med änglarna. Det finns en stor och tydlig skillnad mellan Guds Son och änglarna. Det skulle vara förödande att förlora den bibliska uppfattningen om Guds Son, som till exempel Jehovas vittnen har gjort. De påstår, att ärkeängeln Mikael är *”Jesus Kristus, före och efter hans liv på jorden.”*² Men vad säger Bibeln? Från dagens predikotext läste vi: **”Till vilken av änglarna har han någonsin sagt: Sätt dig på min högra sida, tills jag har lagt dina fiender som en fotpall under dina fötter.”** (v.13) Jesus Kristus är inte en ängel. Han är Guds Son, *”sann Gud av sann Gud, född och icke skapad, av samma väsen som Fadern”*³.

Innan vi talar mer om änglarna, så låt oss snabbt se vad vår text säger om Jesus Kristus. Vi hörde redan, att Han inte är en skapad ängel. Hebreerbrevet första kapitel vittnar tydligt om Kristi gudomlighet. Det står att Gud Fadern säger om Kristus Jesus: **”Alla Guds änglar skall tillbe honom.”**⁴ I verserna 8 och 9 kallar Gud Fadern Jesus för Gud: **”Gud, din tron står i evigheters evighet ... Därför, Gud, har din Gud smort dig med glädjens olja mer än dina medbröder.”** I vers 10 läser vi, att Gud Fadern säger till Sonen: **”Du, Herre, har i begynnelsen lagt jordens grund och himlarna är dina händers verk.”** (v.10) Fadern kallar Sonen för Gud och Herren!

Den Treenige Guden är världens skapare. Paulus skriver, att **”Ty i honom”** – i Jesus Kristus – **”skapades allt i himlen och på jorden, det synliga och det osynliga, tronfurstar och herradömen, makter och väldigheter. Allt är skapat genom honom och till honom. Han är till före allting, och allt består genom honom.”**⁵ Vi vet att det finns någon slags hierarki bland änglarna. Det är troligt att tronfurstarna, herradömen, makterna och väldigheterna är olika typer av änglar eller beskriver deras olika uppgifter eller hierarki. Även om vi alla människor är släkt med varandra – vi har ju alla samma förföräldrar – så finns det skillnader mellan olika folkgrupp: hud- och hårfärg, medellängd och så vidare. Ja, vi alla är unika både till utseende och som personligheter. Det är så Gud har planerat att det ska vara. Änglarna är också individer, enskilda personligheter. När Gud skapade dem så skapade Han alla på en gång. Deras antal förändras inte. Det finns idag exakt lika många änglar som det fanns på sjätte dagen, då när **”Gud såg på allt som han hade gjort, och se, det var mycket gott.”**⁶ Detta betyder att alla änglar var skapade som goda. De var heliga och tjänade Gud.

Hurdana änglar finns det? Det är troligt att Gud har uppenbarat bara en bråkdel av änglarnas mångfaldighet och härlighet i den Heliga Skrift. Det som vi vet är att det finns olika typer av änglar. Bibeln kallar Mikael för **”en av de förnämsta furstarna”**⁷ och för **”ärkeängeln”**⁸. Den andra ängeln vilkens namn vi kommer ihåg från Bibeln är Gabriel. Han diskuterade med profeten Daniel

² Vad lär Bibeln? Arboga: Jehovas vittnen – Bibelsällskapet Vaktornet, 2005. Sidan 218.

³ Nicenska trosbekännelsen.

⁴ Hebr 1:6b.

⁵ Kol 1:16,17.

⁶ 1 Mos 1:31a.

⁷ Dan 10:13.

⁸ Juda 9.

och det var han som meddelade Johannes döparens fader, Sakarias, om Johannes födelse⁹ och det var Gabriel som fick äran att berätta för jungfrun Maria om Jesu Kristi födelse¹⁰. Vi kommer ihåg påskmorgonens änglar. En av dem såg ut som en ung man som var klädd i en lång vit dräkt¹¹ och om honom som hade rullat stenen bort från gravens läser vi att **”Hans utseende var som blixten, och hans kläder var vita som snö.”**¹² Ofta när änglarna har visat sig för människor har de sett ut som unga män. Men hur är det då med vingarna? Har inte änglarna vingar? De är ju så de oftast framställs i bilderna och sångerna. Ja, det finns också änglar med vingar. Vi läser att seraferna **”var och en hade sex vingar: Med två täckte de sina ansikten, med två täckte de sina fötter och med två flög de.”**¹³ Keruberna nämns också några gånger i Bibeln. De var keruberna som Gud satte som vakter till Edens lustgård **”och det flammande svärdets lågor för att bevaka vägen till livets träd.”**¹⁴ Det verkar som om keruberna – i alla fall några – har vingar.¹⁵

Vi sade redan att alla änglar ursprungligen var skapade som goda. Gud är inte syndens och ondskans ursprung. Varifrån kommer då Satan och demonerna eller de onda andarna? Ja, Satan och de onda andarna är fallna änglar, änglar som syndade. Aposteln Petrus skriver: **”Ty Gud skonade inte de änglar som hade syndat utan kastade dem i avgrunden och överlämnade dem åt mörker och kedjor, för att de skulle hållas i förvar till domen.”**¹⁶ Efter detta syndafall i himlen blev Satan som också kallas för djävulen Guds och människornas fiende. Han ledde Eva och Adam till syndafallet och nu går han **”omkring som ett rytande lejon och söker efter vem han skall sluka.”**¹⁷ Han och de andra fallna änglarna frestar människor till synd i liv och lära. Därför är Petrus ord på plats, när han säger till Guds barn: **”Var nyktra och vaksamma.”**¹⁸

Man kan inte jämföra Gud och Satan med kinesiska filosofins begrepp om yin och yang. Satan är en fallen ängel, inte likvärdig eller lika mäktig som Gud. Han är mäktig och orsakar mycket skada, men i slutändan är det i alla fall Gud som regerar. Jesus Kristus har redan krossat Satans huvud när Han dog på Golgatas kors och visat att genom evangeliet finns befrielse till alla människor från djävulens våld, när Han uppstod från de döda.¹⁹

2. Änglarna tjänar Gud och Hans Kyrka

Gud är den ende som har alltid funnits. Han är inte skapad. Allt annat har sitt ursprung i skapelsen. Den osynliga världen och vår värld är inte helt separata enheter. Änglarna verkar också i vår värld. Men det är inte endast djävulen och de onda änglarna som verkar här i världen. Vi läser från vår predikotext: **”Är inte änglarna andar i helig tjänst, utsända för att tjäna dem som skall ärva frälsningen?”** (v.14) Detta är en retorisk fråga. Här beskriver den Helige Ande änglarna som andar. Även om de kan ta fysisk och synlig form så är de av naturen andar. Människan består av kropp och ande eller själ, men änglarna har inte i deras normala gestalt likadana kroppar som människorna har. De är andar som är utsända för att tjäna dem som skall ärva frälsningen.

Guds änglar tjänar och dyrkar den levande Guden. Under vår nattvardsliturgi säger pastorn: *”Därför vill vi med alla de heliga på jorden och den himmelska härskaran prisa ditt heliga namn och med tillbedjan sjunga...”* och hela församlingen deltar den lovsången som är utformad av

⁹ Luk 1:19.

¹⁰ Luk 1:26.

¹¹ Mark 16:5.

¹² Matt 28:3.

¹³ Jes 6:2.

¹⁴ 1 Mos 3:24.

¹⁵ 2 Mos 25:20. Här är det kerubernas bilder eller statyer, men troligen hänvisar de till hur de såg ut också i verkligheten.

¹⁶ 2 Petr 2:4.

¹⁷ 1 Petr 5:8.

¹⁸ 1 Petr 5:8a.

¹⁹ Rom 4:25.

serafernas ord som **”den ene ropade till den andre: ”Helig, helig, helig är HERREN Sebaot, hela jorden är full av hans härlighet.”**”²⁰ Ja, det är den samme Guden som dessa serafer, alla de heliga änglarna, de saliga människorna som har dött i tron och vi som fortfarande lever här på jorden tillber. Vi tillber och lovsjunger Hans heliga namn.

Det trogna kristna stor i samma front med den himmelska härskaran. Vi läser från den Andra Kungaboken: **”När gudsmannens [Elisas] tjänare tidigt på morgonen steg upp och gick ut, se, då hade en här med hästar och vagnar omringat staden. Tjänaren sade till gudsmannen: ”O, min herre, vad skall vi ta oss till?” Han svarade: ”Frukta inte! De som är med oss är fler än de som är med dem.” Och Elisa bad: ”HERRE, öppna hans ögon, så att han ser.” Då öppnade HERREN tjänarens ögon, och han fick se att berget var fullt av hästar och vagnar av eld runt omkring Elisa.”**²¹ Herren använder Sina änglar att försvara Sina egna. Änglarna är fortfarande i tjänst. Vi vet inte alltid när de hjälper oss, men de hjälper oss ändå. Därför skall vi tacka Gud för Hans omsorg och att Han har givit oss så mäktiga försvarare och hjälpare.

Vi ska inte tillbe änglar som till exempel romersk-katolska kyrkan lär sina medlemmar att göra. Det är fel enligt Skriften. Vi läser från Uppenbarelseboken att när Johannes föll ner för att tillbe framför fötterna på ängeln som hade visat honom uppenbarelsen sade ängeln till honom: **”Gör inte det! Jag är tjänare liksom du och dina bröder profeterna och de som håller fast vid orden i denna bok. Gud skall du tillbe.”**²²

Slutord

Bibeln lär tydligt och klart att det finns änglar. Gud har älskat oss så mycket att Han har givit oss Sin enfödde Son. Kristus har försonat våra synder och låter det heliga evangeliet bli predikad bland oss. Vi tror och säger med Martin Luthers ord från Lilla katekesen: *”ty där syndernas förlåtelse är, där är också liv och salighet”*. Fortfarande idag predikas syndernas förlåtelse i Herrens församling. Det finns ingenting viktigare än evangeliet om syndernas förlåtelse därför att när evangeliets livgivande ord om syndernas förlåtelse kommer till oss och vi tror det då har vi liv och salighet!

Petrus skriver: **”Detta har nu förkunnats för er genom dem som i den Helige Ande, sänd från himlen, predikade evangeliet för er. Och detta önskar änglarna att få blicka in i.”**²³ Ja, du och jag, vi får inte endast blicka in i evangeliet utan helt och hållet låta det få uppfylla oss och omringa oss!

Amen.

Bön:

Vi tackar Dig, Herre vår Gud, för Din barmhärtighet, att Du har sänt oss Dina heliga änglar, för att de skall vaka över oss och beskydda oss för djävulens onda anslag. Vi ber Dig: Regera våra hjärtan med Din Helige Ande, så att vi i alla slags nöd, som drabbar oss, kan behålla den trösten, att Dina heliga änglar ger akt på oss och är vårt kraftiga beskydd, så att inte djävulen och den onda världen skadar oss. Amen.

Pastor Jan-Erik Tiri
E-post: jetiri@yahoo.se
Mobil: 070-5104247

²⁰ Jes 6:3.

²¹ 2 Kung 6:15-17.

²² Upp 22:9.

²³ 1 Petr 1:12.